

Autoimuni hepatitis (AIH)

Europska referentna mreža za hepatološke bolesti (ERN RARE-jetra)

<https://rare-liver.eu>

ern.rareliver@uke.de

Što je AIH?

AIH je rijetka autoimuna bolest jetre. Autoimuna bolest je stanje u kojem imunološki sustav greškom napada vlastite stanice. Imunološki sustav osoba s AIH-om napada stanice jetre uzrokujući oštećenje i upalu.

KOGA zahvaća AIH?

AIH se može dijagnosticirati u bilo kojoj dobi i više pogađa žene nego muškarace.

Zašto imam AIH?

Uzrok AIH-a nije poznat. Istraživanja pokazuju da neki ljudi imaju genetsku predispoziciju za AIH i da pojava bolesti ima okidač, ali to nije nešto što bi osoba sama uočila. Unatoč genetskoj predispoziciji, postoji vrlo mali rizik da bliski rođak također ima AIH.

Kako se AIH dijagnosticira?

AIH se u nekih osoba može razvijati polako, bez simptoma ili s vrlo blagim, nejasnim simptomima. Kod manjine AIH se brzo razvija i potrebna je hospitalizacija. U otprilike trećine bolesnika, teško oštećenje jetre (ciroza) može postojati već u trenutku postavljanja dijagnoze.

Mogu se pojaviti sljedeći simptomi:

- Umor, mučnina, nelagoda u trbuhu
- Bol u zglobovima (uglavnom uključuje više zglobova, nema crvenila ili otekline)
- Promjene na koži (npr. crvena boja dlanova)
- Žutica (žutilo kože ili očiju) i tamna mokraća u teškim slučajevima

Nema specifičnih testova koji upućuju da imate AIH. Postavljanje dijagnoze temelji se na kombinaciji rezultata (i pozitivnih ili negativnih) niza testova (uključujući krvne pretrage i biopsiju jetre).

Jetreni krvni testovi

Ako imate AIH, vjerojatno ćete imati povišene vrijednosti sljedećih testova:

- aspartat aminotransferaze (AST, pokazuje oštećenje jetre)
- alanin aminotransferaze (ALT, pokazuje oštećenje jetre)
- imunoglobulina G (IgG, pokazuje upalu jetre)

Autoimuni hepatitis (AIH)

Europska referentna mreža za hepatološke bolesti (ERN RARE-jetra)

<https://rare-liver.eu>

ern.rareliver@uke.de

Osim toga, možete biti pozitivni na vlastita antitijela, osobito na antinuklearna protutijela (ANA), glatka mišićna antitijela (anti-SMA), na antitijela protiv topljivih jetrenih antigena/jetre pankreasa (anti-SLA/LP) i/ili antitijela protiv jetrenih mikrosoma (anti-LKM).

Biopsija jetre

Biopsija jetre je važna pretraga za potvrdu dijagnoze, određivanje težine oštećenja jetre i isključivanje drugih bolesti jetre. Biopsija uključuje uzimanje malog dijela tkiva jetre za pregled.

Većina ustanova obavlja biopsiju jetre pod kontrolom ultrazvuka kojim se utvrđuje točno mjesto za biopsiju. Prije zahvata osoba primi lokalni anestetik u područje donjeg dijela desnog rebranog luka, te se mali uzorak jetre uzima tankom iglom za kasniji pregled pod mikroskopom.

Neke ustanove obavljaju biopsiju jetre laparoskopski. Za ovaj postupak, pacijent je pod anestezijom i uzorak jetre uzima se pod kontrolom kamere. Biopsija jetre može se izvršiti transjugularnom biopsijom – za ovu tehniku u venu vrata postavlja se mali kateter kroz koji se uzima uzorak jetre kroz jednu od jetrenih vena.

Nakon biopsije potrebno je mirno ležati četiri do šest sati, te možete ostati u bolnici preko noći, kako bi bili sigurni da nakon zahvata nema krvarenja. Postoji mali rizik od krvarenja nakon biopsije jetre, a liječnik će s Vama razgovarati o koristima i rizicima ovog postupka.

Što moj liječnik može učiniti?

Za kontrolu upale jetre i smanjenje aktivnosti imunološkog sustava, liječnik će propisati kombinaciju lijekova koji uključuju kortikosteroide (npr. prednizolon) i imunosupresive (npr. azatioprin).

Lijek budezonid sličan kortizonu (kortikosteroid) također se može koristiti za liječenje. Budezonid se vrlo brzo metabolizira u jetri tako da ima manje nuspojave. Međutim, ne smije se davati osobama koje su već razvile cirozu jetre.

Azatioprin omogućuje smanjenje doze steroida i pomaže dugoročno pri suzbijanju upale jetre.

Vaš liječnik će prilagođavati doze lijekova tijekom vremena kako bi se smanjile nuspojave i povećao dugoročni uspjeh liječenja.

AIH lijekovi su učinkoviti ako se koriste ispravno, ali mogu uzrokovati nuspojave na primjer mučninu. Važno je da uzimate sve lijekove kako je propisano i da odmah obavijestite svog liječnika o svim nuspojavama kako bi se mogle razmotriti druge vrste liječenja ili doze.

Važno je da ne prekidate ili mijenjate dozu lijekova bez savjetovanja s liječnikom. To može uzrokovati reaktivaciju bolesti s dodatnim stvaranjem ožiljaka u jetri (ciroza).

Autoimuni hepatitis (AIH)

Europska referentna mreža za hepatološke bolesti (ERN RARE-jetra)

<https://rare-liver.eu>

ern.rareliver@uke.de

Većina ljudi s AIH uzima ove lijekove dugoročno s vrlo dobrim rezultatima. Kod malog broja ljudi oštećenje jetre se može pogoršati i tada je potrebna transplantacija jetre.

Ako smatrate da vam je potrebna psihološka podrška, obratite se svom liječniku o uslugama koje Vam mogu biti dostupne.

Dugoročno praćenje

Krvne nalaze potrebno je redovito pratiti (svakih 3-6 mjeseci ili češće).

Prolazna elastografija (npr. FibroScan® ako je dostupan) može se koristiti za procjenu tvrdoće tkiva, što je pokazatelj težine oštećenja jetre.

Pregled kože

Treba koristiti zaštitu od sunca. Preporučaju se redoviti dermatološki pregledi zbog raka kože.

Denzitometrija se preporuča za provjeru kostiju jer neki lijekovi AIH mogu utjecati na njihovu gustoću.

Znakovi upozorenja

Ako Vam koža ili bjeloočnica požute (žutica), odmah se posavjetujte sa svojim liječnikom.

Trebam li posebnu dijetu?

Nema posebne prehrane za AIH. Preporučamo zdravu i uravnoteženu prehranu. Ne uzimajte nikakve dodatke bez prethodne provjere sa svojim liječnikom.

Mogu li imati obitelj?

Da. Ako ste žena i ako želite imati djecu, obratite se svom liječniku kako bi se Vaša trudnoća mogla pravilno zbrinuti. Ako ste muškarac, nema podataka da bi AIH utjecao na planiranje obitelji. Obratite se svom liječniku ako imate bilo kakvih pitanja.

Cijepljenje

Preporuča se cijepljenje protiv virusnih hepatitisa A i B, te pneumokoknih infekcija (bakterija). Preporuča se razgovarati sa svojim liječnikom o neživom cijepljenju protiv herpes zostera. Preporučamo cijepljenje protiv gripe, što je prije moguće svake jeseni. Živa cjepiva ne smiju se davati osobama s AIH-om koji se podvrgavaju imunosupresivnom liječenju.

Autoimuni hepatitis (AIH)

Europska referentna mreža za hepatološke bolesti (ERN RARE-jetra)

<https://rare-liver.eu>

ern.rareliver@uke.de

Je li AIH zarazna bolest?

AIH nije zarazna bolest.

Kako da nađem specijalistu?

AIH je rijetka bolest zbog čega svaki liječnik nema iskustva u liječenju AIH-a. Trebaju ju zbrinjavati specijalisti ili ustanove s iskustvom u liječenju AIH-a. Neke bolnice dio su nacionalne mreže za rijetke bolesti jetre i/ili europske mreže za rijetke bolesti jetre, ERN RARE-jetra. To znači da pacijenti pregledani u bolnicama unutar mreže mogu imati koristi od iskustva stručnjaka koji rade u drugim bolnicama unutar mreže. Za više informacija o ERN RARE-jetru posjetite <https://rare-liver.eu/>

Pronađite informacije i podršku

Kliknite na odjeljak "bolesnici" na stranici ERN RARE-jetra (<https://rare-liver.eu/>)

Odricanje od odgovornosti

Informacije koje se pružaju besplatno na našoj web stranici formirane su prema našim naboljim sazanjima kako bismo zainteresiranim čitateljima dali osnovni pregled bolesti i mogućnosti liječenja. Namijenjene su isključivo u informativne svrhe i niti u kojem slučaju ne zamjenjuju osobne savjete, pregled ili dijagnozu od strane ovlaštenih liječnika.